

REVEAL

WHERE ARE YOU?

.....
JUNI 2012: DE UITGANGSPUNTEN (DEEL I)
SEPT. 2012: HET GELOOFSCONTINUÛM (DEEL II)
DEC. 2012: ZOEKERS – DICHTERBIJ (DEEL III)
MAART 2012: PAS-GELOVIG? VOORUIT! (DEEL IV)
.....

Reveal: wat u eerder las ¹

Uitgangspunten

De kernvraag voor het Reveal-onderzoek luidde: *“Kunnen we geestelijke groei meten?”* Het onderzoek bevestigde met een duidelijk *“JA!”* Het onderzoek werkte met hypothesen zoals: *“Is deelname aan kerkactiviteiten een getuigenis van geestelijke groei?”* Ook daarop kwam een duidelijk antwoord: *“NEE. Er bestaat geen verband tussen deelname en geloofsgroei.”*

Een continu groeiproces

Reveal bracht vier fasen in geloofsgroei aan het licht. Omdat die in elkaar overlopen spreekt men beter van een “geloofscontinuüm”. Vermits we groei nu kunnen meten, kunnen kerken leren welke aandacht en werkwijze in elke groeifase kunnen gebruikt worden.

Mensen groeien ,aar elke volgende geloofsfas doorheen duidelijke overgangen. Goede ondersteuning helpt christenen effectief verder te groeien. Geen of zwakke ondersteuning verhoogt het risico dat christenen in de kerk passief worden, dat ze anderen besmetten met hun verlamming of zelfs afhaken.

Hulpinstrumenten

Verantwoordelijken en leidinggevend en beschikken over instrumenten om geloofsgroei te stimuleren. Dat zijn geen vreemde hefbomen: bijbel, onderwijs, rolmodellen, correcte prioriteiten. Maar om die hefbomen goed te gebruiken, blijkt dikwijls dat een mentaliteitswijziging over het gezamenlijk kerk-zijn nodig is.

Bovendien gebeurt het wel eens dat kerkleiders en -leden niet op eenzelfde golflengte staan, als het gaat om bvb. het model van het kerk-zijn, het belang van de activiteiten, of het evenwichtig evalueren over wat (niet) effectief bijdraagt tot groeiend geloof in mensen.

Kerken stimuleren geloofsgroei:

- door een duidelijk onderwijs en vorming over *“geloofswaarheden en geloofshouding”*
- door kerkactiviteiten op specifieke doelen en doelgroepen af te stemmen
- door geestelijke disciplines voor te leven en te helpen ontwikkelen
- door te bevorderen dat geestelijk leven onderling kan gedeeld worden

Reveal in Vlaanderen: leren of forceren?

- Kerken hebben minimaal 250 actieve leden en trouwe bezoekers nodig om uit plaatselijk Reveal-onderzoek conclusies met een betrouwbare statistische kwaliteit te trekken. In Vlaanderen zijn er nauwelijks kerken van die grootte. Dit onderzoek in de Vlaamse context uitvoeren, kan daarom tot onrealistische conclusies leiden en een plaatselijke kerk forceren. Dat kan voortgaande groei (en haar bestaan?) in gevaar brengen.
- Uit een bevraging van 250.000 mensen en meer dan 1.000 kerken trekt Reveal conclusies. Op zo'n aantallen wordt het vleugje Amerikaanse cultuur flink verdund. Daarom kunnen we er voor ons land wel lessen uit trekken over principes, waarden en prioriteiten, en leren hoe die zegen brengen.

In deze brief focussen we op “pas-bekeerde mensen”. Na de zoekersfase staan deze mensen in de tweede fase van hun geloofsgroei. Ze zijn net doorheen de eerste fase-overgang gegroeid.²

In de volgende nieuwsbrieven komen deze thema's aan bod:

- 1 de overgang naar en het gelovig zijn
- 2 de overgang naar en het discipel zijn
- 3 kerk-zijn en leider-zijn gericht op mensen in hun geloofsgroei

.....
¹ Vorige artikels kan u downloaden van: <http://abcministries.be/nieuws/nieuwsbrieven/>

De artikelreeks gepubliceerd in 2008 vindt u op: <http://abcministries.be/artikels/#Reeks-Het-Willow-Creek-Reveal-Onderzoek>

² In Evan-Assistance van december 2012 werd de zoekersfase uitvoerig toegelicht.

Pas-gelovig: zoeken wordt vertrouwen

Ik zie (het) licht !

De vorige zoekersfase was gericht op verkennen. Zij bracht de zoekers tot een keuze: *"Ik wil bij een kerk horen, omdat ik wil leren over Jezus, God, mezelf, mijn omgeving. Ik zoek antwoord op mijn vragen."*

Een beginnend vertrouwen in de kerkgemeenschap en haar mensen prikkelt zoekers tot verdergaan. Systematisch onderwijs daagde hun eerdere overtuigingen uit. De voorbeelden van christelijke levens en gezinnen toonden hen dat in een gebroken schepping het geloven essentieel is. De zoekers groeiden naar de overtuiging dat het evangelie waarachtig is. Ze aanvaardden het kruis. Ze komen thuis bij God.

Ik ben thuis !

Die thuis kan de verdere stappen van het geestelijk groeien consequent stimuleren. Voor pas-gelovige mensen is deelname aan activiteiten daarom een geweldige "familie"-ervaring die hen drijft naar deelname aan veel activiteiten.

Leiders moeten de impact van zoveel activiteit echter kritisch afwegen. De meeste bevraagden in het onderzoek stellen dat ze in deze fase trager groeiden. Ze ervoeren de talloze activiteiten als fijne ervaringen maar weinig geloofsversterkend. Terugkijkend vonden zij dat ze teveel bezig waren. Naar hun aanvoelen kwam in verhouding tot de inspanning daaruit te weinig groei.

30% tot 50%

Verrassend bracht Reveal over deze geloofsfasen een pijnlijke plek aan het licht: gemiddeld 38% van de totale kerkbevolking identificeert zichzelf als pas-gelovige. In sommige kerken zakt dit percentage naar 30%, maar er zijn er ook die doorschieten naar 50%!

Proberen we dit gegeven te interpreteren in het licht van twee fenomenen over de laatste 20 jaar:

- Er wordt minder geëvangeliiseerd in Vlaanderen.
- Minder mensen hebben de stap naar geloven gezet.

Dan voert ons naar vragen en mogelijk nieuwe inzichten over de Vlaamse christelijke beweging:

1. Gemiddeld 2/5 van de kerkbevolking zou na de bekering niet voorbij deze groeifase raken.

- Toch doen kerken en leidinggevenden hard hun best.
- Dat (magere!) resultaat dringt ons om alle inspanningen te evalueren op effectiviteit.

2. In deze fase vinden mensen van zichzelf dat ze onvoldoende worden toegerust.

- Mensen blijven "op hun honger zitten". Geen probleem als dat een momentbeleving is. Maar als dat een patroon is, gaan er de mosterd elders zoeken. Anderen worden passief, of stellen zich kritisch op tegenover de kerk en al wat er gebeurt.
- Klopt dat patroon, dan zouden we die signalen moeten opvangen. En dat is ook zo - van overal in Vlaanderen.

3. In kerken moeten voldoende mensen verder kunnen groeien naar toekomstig leiderschap.

- Dit potentieel lijkt nu "opgesloten" in deze fase. Deze mensen ontwikkelen zich moeilijker, later of zwakker naar kwalitatief leiderschap. Dit fenomeen maakt dat het risico toeneemt dat de kerk verstrikt raakt in stagnatie.
- Ook dit punt krijgt bevestiging: moeizaam leiderschap en stagnerende kerken zijn actuele gesprekstema's.¹

4. Kerken recruterend volop onder pas-gelovigen: voor onderwijs en vorming, pastoraal werk en begeleiding, praktische verantwoordelijkheden. Zelfs al voor leiderschap.

- Het standaardargument luidt dat velen van deze 30-38-50 % ondertussen "lang genoeg christen zijn". Maar we zagen in vorig punt dat pas-gelovigen maar een beperkte geestelijke druk kunnen dragen.
- Deze mensen aanvaardden taken uit dankbaarheid, of loyaliteit, of om minder-nobele motivaties. Maar ze raken in de knel: ofwel maakt de geestelijke druk die belofte onhoudbaar, ofwel kunnen ze (allen naar hun gevoel?) geen goed werk leveren.
- Dat leidt tot bvb: voortijdig afhaken, demotivatie, laag zelfbeeld, passiviteit, conflict, (kerk)crisis, frustratie bij leidinggevenden, werk met lage kwaliteit, enz.
- Opnieuw lijkt een les uit Reveal te worden bevestigd - spijtig genoeg - want leiders lopen inderdaad in grote aantallen vast.

Krachtvoer

Met bekering is de uitvoering van de zendingsopdracht amper begonnen. Nu komt het "leren onderhouden" aan de beurt. Reveal toont hoe pas-gelovigen groeien. Deze mensen hebben honger. Ze zijn leergierig! Daarom horen we ze te stimuleren tot nadenken, hen (achtergrond)informatie laten verwerken en uitdagingen geven.

75% vertellen niet gepamperd te willen worden. Ze willen (gedeeltelijk) zelf tot antwoorden komen én ze willen die kunnen begrijpen. Ze vullen in deze groeifase de details in van het grotere geloofskader eerder opgebouwd in de zoekersfase. Daarom:

Ze hebben (systematisch) onderwijs nodig.

Bijbelkennis staat centraal om hun geschiedenis nu vanuit Gods heilplan te leren begrijpen. Bovendien leren ze door dit onderwijs hun leven te spiegelen aan de waarden, principes en normen van Gods Koninkrijk.²

Ze zoeken aanstekelijke levensvoorbeelden.

... om in de praktijk te zien hoe men consequent volgens het evangelie kan leven in 2013. Hoe hanteert een christen teleurstelling, ziekte, tegenslagen,... Maar ook: hoe vieren christenen feest? Hoe drukken ze vreugde uit? Hoe dromen ze over de toekomst en werken ze daarnaartoe?

Mensen zoeken wegen om hun ziel en geest in Gods koninkrijk te voeden.

Behalve bijbellezen (50%) en gebed (82%) zal een groeiend aantal mensen in deze fase naar wegen zoeken om te leren "alleen met God" en "stil voor God" te zijn.

Liefde & goedheid, oneindig groot

Pas-gelovige mensen ontdekken nieuwe waarden.

Daarom richten ze uitdrukkelijk de aandacht op God en zullen in hoofdzaak daarover spreken met andere christenen. De kennis van Hem Zelf staat centraal. Ze groeien voorbij "Dank U. U hebt mij gered." naar "Ik leer u dagelijks meer kennen. Ik hou steeds meer van U."

De liefde naar de naaste groeit ook.

Toch ligt de klemtoon zo sterk op God dieper leren kennen, dat dienstbetoon aan de naaste minder zichtbaar is. Binnen de kerk gebeurt dat wel via de georganiseerde activiteiten. De liefde voor de naaste zal later meer zichtbaar worden. Deze fase legt daarvoor eerst het fundament in de liefde voor God.

De overgangen

Van "zoeker" naar "pas-gelovige"

In deze eerste overgang vragen mensen hulp om een eigen relatie met Christus te ontwikkelen. Vergeleken met de Amerikaanse context zijn we daar in de Vlaamse context redelijk mee vertrouwd vanwege de klemtoon op evangelisatie.

Onze Vlaamse situatie kan nijpender worden naargelang de drang naar evangelisatie onder de Vlaamse christenen verder afneemt. Christenen zijn nu al minder in staat zich te identificeren in geloofs- en levensvragen. Daaruit volgt dat het ook moeizamer zal orden om Gods heilsplan effectief uit te leggen.

Die trend zou zonder veel extra moeite opgevangen kunnen worden als aan nieuwe pas-gelovige mensen een sterk fundament gegeven wordt - waar ze overigens zelf om vragen.

Van "pas-gelovige" naar "gelovige"

Mensengroeien verder in hun relatie met Jezus. De kerk heeft een onvervangbare rol in de opbouw van dat vertrouwen in Christus.

Omwille van hun (intense) betrokkenheid bij kerkactiviteiten, kunnen verantwoordelijken die gemakkelijk verwarren met een potentieel aan nieuwe medewerkers voor allerlei taken. Dat is een ernstige inschattingfout. De verdere groei naar geestelijke volwassenheid blijft het hoofddoel. Verliezen kerken deze focus, dan groeit het aandeel van de pas-gelovige in de kerkbevolking tot de beruchte 30-38-50%.

Focus van de kerk

Pas-gelovigen verwachten specifieke hulp van kerk en verantwoordelijken. Bijbelonderwijs en dienstbetoon liggen voor de hand, maar die vanzelfsprekendheid kan juist op het verkeerde been zetten.

Enkele voorbeelden:

- Pas-gelovigen hebben diepte-bijbelonderwijs nodig. Dat gaat verder dan het gemiddelde aanbod van bijbelstudiegroepen of preken.
- Pas-gelovigen willen verder groeien. Daarom is het belangrijk dat ze de geestelijke disciplines leren kennen: vooral ook in de praktijk. Welke voorbeelden zijn er daarover in de kerk? Kunnen ze in mensen de vruchten herkennen?
- Ze willen veel gespreksgelegenheid om te horen hoe andere gelovigen leven ... en hoe die worstelen in hun discipel-zijn of om met God te wandelen. Welke ruimte op de kalender reserveert de kerk bewust daarvoor?

Pas-gelovigen vragen vanuit een integrale beleving van leven-dienen-werken, op alle levensterreinen en over alle hedendaagse thema's.

Van de antwoorden verwachten ze dat die goed bijbels onderbouwd zijn en gecombineerd zijn met levensechte getuigenissen. Ongewild drukken pas-gelovigen dus christenen en kerken met hun neus op de uitdaging om voor de echtheid van hun geloof uit te komen.³

Verderop in deze twee groeifase hebben pas-gelovige mensen al wat ondervinding opgebouwd. Ze kunnen dan vragen beginnen te stellen over de bestaansredenen van de kerk – en eventueel zelfs haar bestaansrecht als die redenen in mindere mate wordt uitgeleefd. Onderwerpen als visie, missie, lidmaatschap, liturgie en sacramenten komen op tafel. Pas-gelovigen hebben die informatie vanuit hun eigen achtergrond niet meegekregen. En ze hopen degelijke antwoorden te krijgen.

Geregeld horen we van kerken die in heel veel moeite en stormen verzeilen omdat men deze (eerlijke!) vraagstelling niet goed heeft kunnen inschatten of degelijk kunnen beantwoorden.

Op deze vragen past geen antwoord in de stijl van "Waarom? Daarom!" Kerkgemeenschappen moeten daarom het huiswerk van hun identiteit gemaakt hebben – of bereid zijn dat te maken. Zulke vragen scheppen daarvoor een prima gelegenheid!

.....
Voor de Reveal-artikels werd gebruik gemaakt van publicaties over het Reveal-onderzoek:

Hawkins Greg L., Parkinson Cally, MOVE, *What 1000 churches reveal about spiritual growth*, 2011, Willow Creek Association.

Hawkins Greg L., Parkinson Cally, FOCUS, *the top ten things people want and need from you and your church*, 2009, Willow Creek Association.

1 Zie in dat verband de artikelreeks "Op wieltjes" op <http://abcministries.be/artikels/>

2 Zie het artikel "Wapriino's, handle with care", *Evan-Assistance* maart 2011.

3 Zie ook de uitdaging van de schrijver van de Hebreëen-brief in 5:11-6:8.